

อำเภอไทรงาม

คำขวัญ

ไทรงาม เมืองคนแกร่ง แหล่งธรรมรุ่ง ทุ่งรวงทอง

บทร้อยกรองอำเภอไทรงาม

ถิ่นไทรงามนามนี้มีความหมาย
เดิมเป็นป่าเขตสงวนมานานเนา
เขตตำบลหนองคล้าพาฟูเฟื่อง
ก่อนที่จะมีชื่อเลื่องลือนาม
ปี พ.ศ. สองพันห้าร้อยเอ็ด
ราษฎรกลุ่มหนึ่งสร้างบ้านเมือง
คือชาวบ้านทุ่งทรายมุ่งหมายมั่น
รวมสิบสองครอบครัวโดยประมาณ
ล้วนวงศ์ญาติญาติกันทั้งสิ้น
พบที่ราบกว้างใหญ่เอกอนันต์
ยังมีคลองธรรมชาติช่วยส่งเสริม
ช่วยกันทำช่วยกันฟันผืนแผ่นดิน
ปัจจุบันอยู่ตำบลไทรงามนี้
ปีต่อมาอพยพไปหนองทราย
ในยามนี้คือบ้านไทรงามใต้
วันหนึ่งเกิดอัศจรรย์สุดพรรณนา
ซึ่งมีต้นไทรใหญ่ขึ้นกลางหนอง
งามดวงแก้วแพรวพราวพรรณราย
ร่วมกันสร้างอารามไทรงามใต้
ที่เคารพของชนคนไทรงาม
ต่อมามีครอบครัวอีกยี่สิบสาม
ผู้คนเข้าทยอยมาเป็นอาจิน
ปีสองพันห้าร้อยยี่สิบหก
แกนนำที่มาครั้งแรกได้แยกตน
พื้นที่ในบริเวณไทรงามเหนือ
ปัจจุบันคือเขตเทศบาล
ไทรงามอยู่ทางทิศตะวันออก
มีทางหลวงแผ่นดินให้ผู้คน
ระยะทางสี่สิบกิโลเมตร
ผ่านทุ่งนาต้นไม้เขียวขจี
อันไทรงามมิใช่งามเพียงแต่ชื่อ
ความอุดมสมบูรณ์บอกยกุล
แทบทุกภาคมากมายต่างมุ่งหา

เรื่องราวคล้ายนิทานโบราณเล่า
เป็นโครงเค้าความเป็นไปให้ติดตาม
อำเภอเมืองกำแพงเพชรเขตสยาม
ว่าไทรงามอำเภอหนึ่งซึ่งรุ่งเรือง
มีมูลเหตุให้เกิดกำเนิดเรื่อง
นามประเทืองตามที่มีตำนาน
ชาวนครสวรรค์ตั้งถิ่นฐาน
เป็นวงศ์วานพี่น้องร่วมพงศ์พันธุ์
หลวงปู่อินทร์จันทูบิโหมผู้ตั้งมั่น
จึงช่วยกันตั้งหลักแหล่งแห่งทำกิน
ให้ริเริ่มประกอบกิจการงานทั่วถิ่น
ให้เป็นสินทรัพย์ทวีมีมากมาย
คือหมู่ที่ห้าอันสำคัญหมาย
เพราะหนีภัยอันตรายน้ำท่วมมา
ซึ่งอยู่ในหมู่ที่เจ็ดเขตรักษา
ดวงประทีปลอยมากกลางหนองทราย
งามเป็นหนึ่งในสองงามเหลือหลาย
เปลี่ยนชื่อจากหนองทรายเป็นไทรงาม
ถวายให้หลวงปู่อินทร์เป็นเขตขาม
นี่คือความเป็นไปได้ยิน
ได้ติดตามมาอยู่ยังตั้งฐานถิ่น
จนแดนดินเนืองแน่นด้วยผู้คน
ขอหยิบยกเรื่องเก่าเล่าอีกหน
ตั้งชุมชนแห่งใหม่ได้พบพาน
แต่ครั้งเมื่อมาอยู่ยังสถาน
ซึ่งเป็นบ้านเมืองใหญ่ที่ได้ยล
อยู่ทางนอกตัวจังหวัดไม่ขัดสน
ย่านชุมชนไปพิจิตรหนทางดี
กำแพงเพชรถึงไทรงามตามวิถี
ให้คนที่พานพบสบกมล
ท่องถิ่นหรือก็งามตามเหตุผล
ชวนผู้คนใคร่มายังธานี
เดินทางมาอาศัยให้สุขี

ได้ทำมาหากินผืนดินดี
หลากหลายวัฒนธรรมล้ำเลิศค่า
ไทรงามนี้ตั้งงามความเป็นมา
ชาวไทยโชน่ทรงดำรงหนักหนา
สื่อสารการเรียนรู้ภาษาตน
ไทยอีสานไทรงามตามสมัย
โดยบูชาพญาแถนดลบันดาล
โปงลางนี้ดีเด่นเป็นศักดิ์ศรี
สุนทรีย์ไพเราะเพราะไม่เบา
ประชากรชาวอีสาน กลาง เหนือ ได้
เราอยู่รวมกันได้ไม่เกลียดชัง
เลิศล้ำภูมิปัญญาสามารถเลิศ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นงามวิไล
ปลูกกล้วยไข่ไม้กวาดเด่นเป็นสินค้า
การแหงหยวกยิ่งใหญ่แต่ปางบรรพ์
ทั้งเปลญวนงดงามที่สร้างชื่อ
ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลงาน
ศาสนาฟูเฟื่องเมืองแห่งพุทธ
หลวงปู่อินทร์ชวนถวิลรินหลังธรรม
เป็นศูนย์กลางปฏิบัติธรรมน้อมนำให้
โลกยกย่องรำลือระบือนาม
เมืองเกษตรธรรมเทคเหมือนเสกได้
ทั้งหมดนี้ส่งเสริมและนำพา

อาชีพมีเลี้ยงครอบครัวทุกเวลา
ชาวประชาหลายแดนดินถิ่นภาษา
ถึงแม้ว่าหลายหลากมากผู้คน
มีภาษาพูดเขียนไม่สับสน
เริ่มตั้งตนบ้านสักขีมีมานาน
บุญบั้งไฟมีความสุขสนุกสนาน
ให้เจือจานฝนตกลูกโลกเรา
เครื่องดนตรีชาวอีสานโบราณเขา
ความโศกเศร้าหายไปเมื่อได้ฟัง
อยู่กันได้เปี่ยมสุขสมที่หวัง
ไทรงามยังร่มเย็นเป็นหนึ่งใจ
งามประเสริฐทางชีวิตลิขิตได้
คละเคล้าไปผองเรารวมเผ่าพันธุ์
ผลิตมาทุกอย่างเพื่อสร้างสรรค์
ศิลปะอันหนึ่งเดียวที่เชี่ยวชาญ
เลื่องระบือเป่าแก้วเขาเล่าขาน
นิทรรศการผลผลิตกิจกรรม
เปรียบประดุจศูนย์รวมใจไทยเลิศล้ำ
ช่วยชี้นำสร้างวัดป่าไทรงาม
เพื่อเทิดไท้องค์ภูมินทรถิ่นสยาม
วัดไทรงามเพิ่มพูนคุณธรรม
มีผลให้ชื่อเสียงดีนี้ทั่วหล้า
ให้ไทรงามมีคุณค่าสืบต่อไป
(ผู้แต่ง นางสายฝน ทับยา นางณัฐนิชา อึ้งธีรกุล)

บทอาขยานอำเภอไทรงาม

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓

ถิ่นไทรงามเลื่องลือนามความกล้าแกร่ง
มีวัดป่าไทรงามสร้างคนดี
ชาวไทรงามงามน้ำใจชาวไทยพุทธ
ยามตกทุกข์ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
ถิ่นไทรงามถิ่นฐานการเกษตร
ทุ่งสีทองเรื่องรองผ่องอำไพ
หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย
ทั้งกล้วยหวาน กระจ่างสารท ไม้เป็นรอง
งานกระเป่า งานไม้กวาด งานทอผ้า
ลูกหลานต่างอนุรักษ์สืบต่อไป

ดินแดนแห่งคุณธรรมนำวิถี
ฝึกให้มีปฏิบัติธรรมน้อมนำพาล้น
บริสุทธิ์ใช้แฝงแสรังเสกสรร
ร่วมแบ่งปันร่วมเย็นตั้งร่มไทร
ภูมิประเทศล้นนาข้าวแลพืชไร่
เสริมสร้างให้ไทรงามเด่นเป็นเมืองทอง
ล้วนมากมายทั้งอาหารแลสิ่งของ
เป็นสิ่งของล้ำค่าน่าภูมิใจ
สืบสานมาอาชีพที่ยิ่งใหญ่
คงอยู่ไว้ในคุณค่างานฝีมือ

(ผู้แต่ง นางสาวฝน ทับยา นางณัฐนิชา อึ้งธีรกุล)

บทอาขยานอำเภอไทรงาม

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

ขอกล่าวถึงไทรงามพิลาสเลิศ
ณ ตรงกลางหนองทรายมีต้นไทร
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ประชาชนคนนับถือ
หลวงปู่อินทร์ จันทุบโมผู้ลือนาม
วัดไทรงามสร้างชื่อเลื่องลือนัก
คือแหล่งธรรมนำความรู้คู่ปัญญา
วัฒนธรรมหลากหลายมีคุณค่า
ทั้งไทยโซ่ง ไทยอีสานล้วนเป็นไทย
เป็นเมืองแห่งความภาคภูมิใจไม่รู้สิ้น
ร่วมธำรงวัฒนธรรมอันดีงาม

ได้บังเกิดดวงประทีปกลางหนองใหญ่
นามชื่อใหม่เรียกขาน “บ้านไทรงาม”
ต่างรำลึกศรัทธาทิวเขตขาม
ผู้ตั้งนามปฏิบัติดีมีเมตตา
ชนประจักษ์คือศูนย์รวมการศึกษา
ปลูกฝังค่าคุณธรรมน้อมนำใจ
ต่างถิ่นฐานกันมาเหนือออกใต้
บุญบังไฟประเพณีที่ติงาม
งามศาสตร์ศิลป์เอกลักษณ์คนเกรงขาม
ทั่วเขตคามนามระบือคือไทรงาม

(ผู้แต่ง นางสาวฝน ทับยา นางณัฐนิชา อึ้งธีรกุล)